

Henrik Bech

Stangbygning FOR BEGYNDERE

ARTIKEL 4

Så skulle vi gerne se lidt på resultatet og samler derfor de 6 splitter i den rigtige rækkefølge, vikler en snor fast om dem — begynd i den tykke ende — slutter med et par halvstik og kikker så på „værket“.

Først ser vi på stangstykket fra den tykke ende. Er der „luft“ imellem splitterne, er der noget galt, og kan man se, at der — på siderne, eller rettere kanterne — er gået splinter af, er der også noget galt. I så tilfælde må vi igen lægge splitterne en for en i chablonen og prøve, om vi kan se fejlene dér.

Det vil som regel vise sig, at det er høvlingen, det er galt med. Enten har man høvlet skævt eller er ikke nået helt ned til chablonen, hvilket kan føles med fingerspidsen.

Er der høvlet skævt, er der ikke noget at gøre: ny split!

Men læg blot den kasserede til side, den kan sandsynligvis bruges senere til en tyndere split, efter at være rettet af.

Kan der høvles lidt mere af, gør man dette, men endelig først dér, hvor der er gået splinter af.

Hjælper dette ikke, er det muligvis furens nøjagtighed, der er noget i vejen med, og der er da intet andet at gøre end at få fræset en ny fure. Den gamle kan rimeligvis bruges til en tykkere split, men må da fræses dybere til den ønskede dimension.

Giv splitterne endnu en gang sandpapir, medens de ligger i chablonen, og træk dem igen forsigtigt gennem gevindlæren.

Som en sidste udvej — der dog kun bør benyttes i et tilfælde som dette, hvor dimensioneringen er rigeligt beregnet — kan vi lægge splitterne lidt højere op i chablonen — altså med en forskydning til venstre mod spidsen — og muligvis derved blive i stand til at høvle lidt mere på dem.

Kan man se, at det kun er enkelte af splitterne, det er galt med,

lægger man disse til side og laver nogle andre.

Men nu regner vi med, at det er i orden, tager eventuelt enkelte småhak efter afrevne splinter med i købet og vikler så snoren om igen.

Vi har i mellemtiden anskaffet noget „klar tape“. Dette sætter vi nu om stangstykket med passende mellemrum, lad os sige ca. 200 mm, medens vi samtidig skubber snoren af. Begynd stadig med den tykke ende og sæt tapen fast om stangstykket.

Så skal vi til at lime:

Vi kan hertil enten bruge den almindelige „tørilm“ i pulverform, eller endnu bedre „ren kaseinlim“ (fås hos Stelling, men må bestilles), der er udmærket. Man må blot sørge for, at den er rørt helt ud — der må ingen klumper være — og har konsistens som ikke for tynd vælling.

Efter mine foreløbige erfaringer er imidlertid de moderne plasticlimmer endnu bedre og noget nemmere at have med at gøre, idet de er færdige til brug, så svindet bliver minimalt, og den rette konsistens altid kan opnås blot ved at komme lidt mere vand i, dersom den er blevet for tyk. Disse limmer er ligesom tørlimen opløselige i vand, men uopløselige også i vand, når de først er

stivnet. Jeg bruger selv „Lymacol“, som i alt fald er fortrinlig.

Så lægger vi stangstykket på bordet, skærer forsigtigt tapen op med et barberblad mellem 2 af splitterne, og så folder disse sig ud på det nydeligste til een flade, som vi bestrøyer samtidig med limen.

Spar ikke på limen, men stryg den med en stiv pensel — gerne flad — godt ud over alle splitterne. Der må selvsagt ingen bare pletter være.

Dette skal gå lidt stærkt.

Så ruller vi splitterne sammen igen og presser dem sammen ved at vikle en tyk (1—1½ mm) kridt- eller bomuldssnor om dem spiralformet. Dette gøres således:

Mål snoren af i forvejen, den skal være 5—6 gange stangstykkets længde. Den ene ende fastgør vi et eller andet sted i værelset, hvis man ikke har en høvlebænk, hvor den kan klemmes fast bundet om et stykke træ.

Den anden ende fastgøres med et par halvstik i den tykke ende af stangstykket. Gå så så langt bort med stangen, at snoren strammes, og drej stangen, så snoren vikles spiralformet om den med en afstand på ca. 20—25 mm mellem spiralerne. Hold hele tiden snoren stærkt spændt — så stærkt man kan.

Har man nået spidsen, tages der her et par ekstra torn om denne, hvorpå man fortsætter i modsat retning, om muligt med endnu stærkere stramning af snoren. Er den tykke ende nået, slutter man af med 2—3 halvstik her.

Hav en skål lunkent vand parat samt nogle klude plus en gammel men ren pensel. Fugt med denne hele stangstykket og lad vandet trække ind i snoren et par minutter, hvorpå man aftørrer stangen ganske let med en klud.

Man får på denne måde også det meste af den overflødig lim af.

Henrik Bech lærer Dem at bygge Deres egne fiskestænger. Det er langt lettere, end De tror, blot De følger anvisningerne i denne artikelserie, som påbegyndtes i april-nummeret. - Manglende numre af Lystfiskeren kan bestilles gennem Deres bladhandler eller bladets ekspedition.

Læg så stangen på et bord eller et plant brædt og rul den med hænderne frem og tilbage nogle gange. Dette retter den noget, og derefter retter man den yderligere — den er endnu ganske blød — så godt man kan. Se især efter, at den ikke er snoet; dette må rettes her — da det er betydeligt vanskeligere senere — ved simpelthen at vride den det fornødne.

Stangen hænges så op til tørring i den tynde ende, evt. med en kraftig vægt forneden.

Nu lader vi stangen hænge 5—6 dage eller mere.

TONKIN'EN BØR LAGRES ...

Som nævnt, er det altid klogt at „lagre“ tonkin'en når og hvor man kan det. Selv lader jeg f. eks. altid mine splitter ligge længe, før jeg begynder høvlingen, ofte mange måneder. Ligeså er det godt at „lagre“ de færdige stangstykker, før man går videre. Men da vi nu har travlt med at få den første stang færdig, forudsætter vi, at bambus'en er „lagret“, og går videre.

Først tager vi snoren af og lægger denne i vand for at få så meget af limen af som muligt, derefter pudser vi stangen af med sandpapir og — forsigtigt — skraber, hvorefter den pudses blank med ståluld. Tag aldrig for hårdt fat med skraberen — ziehklungen —, husk, det er de yderste lag, der er de værdifuldeste.

Der må nu ikke kunne ses selv et filstrøg på fladerne.

Men vi opdager — ved at sigte henad stangen — at denne er mere eller mindre skæv. Dette kan rettes over flamme med stor forsigtighed; men stangstykket må under ingen omstændigheder blot så meget som svides.

I begyndelsen er det måske bedre at gøre det over en dampende kedel. For at koncentrere dampen bedre kan man sætte en stor prop i kedlens tud, bore et hul og sætte et stykke messingrør deri.

Find først de steder, der skal rettes, og markér dem med blyantstreger.

SKÆVHEDER KAN RETTES ...

Også udretningen eller bøjningen må ske uderst forsigtigt, især i nærheden af den tykke ende. Det er den letteste sag af verden at flække stangen ved at tage for hårdt, og så må man lime igen efter først at have skrabet den gamle lim forsigtigt af.

Skulle stangen være snoet, retter vi dette ved at varme det sted, hvor snoningen begynder; men det er absolut af stor betydning at undgå dette, da man kan risikere, at den

flækker. Alle snoninger bør være rettet, medens stangen endnu er våd, som nævnt ovenfor.

Har vi nu klaret dette, kigger vi hele stangen nøje efter. Skulle der være smårevner, kan vi reparere disse ved at blande fint fil-smuld fra tonkin'en med cellulim til en tynd grød og så presse dette ned i revnerne. Efter et par dages tørring kan det overskydende slibes af med sandpapiret.

Jeg samler gerne sådant fil-smuld og gemmer det i en lukket dåse.

Det må blot være ganske fint og uden urenheder.

Lad nu stangen hænge nogle dage igen.

Så giver vi stangen den første gang lak. Men tør den meget omhyggeligt af efter slibningen. Det fine støv fra stålulden vil ellers ødelægge lakeringen.

Den fineste lak er den såkaldte „Japanlak“. Men da denne tørrer langsomt, og den syntetiske lak er udmærket og tørrer langt hurtigere, anbefaler jeg denne.

Klæbrige flueliner

Det er omstændigt at få dem brugbare igen, men det kan udmærket gøres.

Nu da tiden for fluefiskeriet er inde, sker det jo, at man opdager, at ens bedste flueline er begyndt at klæbe.

Desværre kan dette ikke repareres, men man kan udmærket få linen brugbar igen.

En nordmand, O. Hauge, har engang i „Fiskesport“ skrevet om sine erfaringer i den retning, og da det er den mest udførlige proces af dem, jeg har set, og jeg desuden personligt har prøvet hans metode, kan jeg anbefale den.

Linen bliver ikke så elegant, som den var som ny, men den bliver særdeles brugbar, dersom man følger anvisningerne nøje — det kræver nemlig en del tålmodighed!

Først laver vi „line-fernis“:

Rå linolie og kopalfernis, halvt af hver, koges sammen ca. ½ time over svag varme, afkøles til den er lunken og hældes på en flaske med tætsluttende prop.

Kalkmel røres ud i ca. 30 grader varmt vand i et stort, dybt fad. Tag rigeligt med kalk.

Kveil linen op i passende store bugter og pres den godt ned i „mørtelen“ i fadet. Lad den ligge ca. ½ time, men da der er forskel på line-imprægneringen, er der forskel på den tid, det tager for kalken at virke på denne. Se derfor efter når der er gået 10 minutter på den tykkeste del af linen (hvis det er en taperet line), den tager jo længst tid, om olien udenpå linen er opløst. Er den det, er behandlingen færdig.

Anbring derpå fadet på et stort stykke papir og kveil linen op på et andet stort stykke, medens De samtidig trækker denne gennem en

ren klud. Når De er nået til linsens anden ende, fortsætter De i modsat retning. Skift kluden ofte og bliv ved til der ikke afsættes mere klæbestof på kluden. Skift også papiret ofte.

Skulle det vise sig, at olien på et eller flere stykker af linen ikke er opløst, må det eller de pågældende stykker igen lægges i kalkvand.

Til sidst lader man linen ligge og tørre på et rent stykke papir, og når den er helt tør, vinder man den op på et vindsel og forlægger residensen til en have, evt. en kælder eller et loft, hvor man kan strække den ud mellem et par træer f. eks. eller, hvis det er indendørs, mellem nogle kroge eller søm. Men pas på at bevikle disse så linen ikke beskadiges.

Når linen er helt tør, går man let henover den med en ren klud fugtet med terpentint, og når denne er dunstet bort, skal vi til at fernisere linen.

Varm en passende del af line-fernis'en og hæld den i en kop. Med en pensel ferniserer man så linen og ved at klemme — ikke for hårdt — om linen med fingrene, gnider man den overflødige fernis af.

Tørringstid: 5—6 dage.

Når linen er helt tør, tager De talkum og lidt grafitpulver på en klud og begynder poleringen. Polér helst i samme retning hele tiden: begynd på midten og polér mod enderne.

Man ferniserer og polerer endnu 2 gange — 3 ialt — men bruger kun grafit første gang (det sviner nederdrægtigt!) Velbekomme!

Henrik Bech.